

ADVOKATI

Gordana M. Popović
Boris S. Popović
Katarina B. Kostić
Lidija B. Đerić
Natalija J. Popović
Nikolina N. Kurobasa

ВИШИ СУД

У БЕОГРАДУ

06. 08. 2019.

ПРИМЉЕНО

POPOVIĆ TAKOVSKA 19 11120 BEOGRAD SRBIJA

VIŠI SUD U BEOGRADU

Timočka 15

11000 Beograd

DOS

(MOLIMO U ODGOVORU NAVESTI)

Beograd, 6.8.2019. godine

TUŽILAC: MIRJANA MIOČINOVIĆ, Miloša Pocerca 30, Beograd, koju zastupaju:

TUŽENI: GRAD SUBOTICA, koga zastupa Gradsko pravobranilaštvo grada Subotice

Trg slobode 1, 21000 Subotica

Vrednost spora: 350.000,00 RSD

**T U Ž B A zbog povrede autorskog prava
sa predlogom za određivanje privremene mere**

Primeraka 2

Priloga: 6

Neposrednom dostavom

I

Predmet tužbe je povreda moralnog autorskog prava pok. književnika Danila Kiša na suprotstavljanje nedostojnom iskorišćavanju dela iz člana 18 Zakona o autorskom i srodnim pravima (Sl. glasnik RS br. 104/2009, 99/2011, 119/2012 i 29/2016 - odluka US – dalje Zakon o autorskom pravu) sa i u vezi povrede časti i ugleda iz članova 157 i 199 Zakona o obligacionim odnosima (Sl. list SFRJ, br. 29/78, 39/85, 45/89 - odluka USJ i 57/89, Sl. list SRJ, br. 31/93 i Sl. list SCG, br. 1/2003 - Ustavna povelja – dalje ZOO).

Tužilja je nosilac moralnih autorskih prava na delima pok. Danila Kiša i staratelj nad svim delima, izdanjima, izborima, adaptacijama i drugim pravima vezanim za njegovo delo po stavu V rešenja O-864/90 II opštinskog suda u Beogradu pravnosnažnog od 14.11.1990. godine.

PRILOG: /1- overena kopija rešenja O-864/90;

Tuženi je grad Subotica kao vršilac povrede, koga zastupa gradsko pravobranilaštvo grada Subotice na osnovu člana 2 stav 4 Zakona o pravobranilaštву (Sl. glasnik RS br. 55/2014) i člana 1 Odluke o gradskom pravobranilaštву (Sl. list grada Subotice br. 34/2014 i 47/2016).

Tužba se podnosi Višem суду у Beogradu kao stvarno nadležnom po čl. 23 st. 1 tač. 7 Zakona o uređenju sudova (Sl. glasnik RS br. 116/2008, 104/2009, 101/2010, 31/2011 - dr. zakon, 78/2011 - dr. zakon, 101/2011, 101/2013, 106/2015, 40/2015 - dr. zakon, 13/2016, 108/2016, 113/2017, 65/2018 - odluka US, 87/2018 i 88/2018 - odluka US), mesno nadležnom po čl. 4 st. 3 Zakona o sedištima i područjima sudova i javnih tužilaštava (Sl. glasnik RS br. 101/2013).

Vrednost spora je određena prema novčanom visini nematerijalne štete predmetne povrede.

II

U Službenom listu grada Subotice broj 18/2019 je na str. 343 od 18.6.2019. godine objavljena Odluka Skupštine grada Subotice broj I-00-02/18/2019 od 18.06.2019. godine o dodeli zvanja „Počasni građanin“ čijim članom 1 se to zvanje posthumno dodeljuje Danilu Kišu, književniku, za istaknuto i trajno životno delo kojim se doprinosi podizanju ugleda Grada Subotice u zemlji i inostranstvu. Članom 2 se određuje da će se diploma i plaketa zvanja POČASNI GRAĐANIN uručiti dana 1. septembra 2019. godine na svečanoj sednici Skupštine grada Subotice.

PRILOG: /2 –str. 343 iz Sl. Lista grada
Subotice broj 18/2019 od 18.6.2019.;

Tužilja, kao nosilac i staralac nad autorskim pravima pok. Danila Kiša, usprotivila se dodeli ovog priznanja. Dana 12.07.2019. godine, preporučenim pismom donosiocu Odluke, izrazila je svoje protivljenje sa obrazloženjem da bi to priznanje i Danilo Kiš smatrao nedostojnim i povredom svog osećanja časti, te ga ni on lično za života ne bi prihvatio, na osnovu čega je zatražila od donosioca da stavi svoju odluku van snage i unapred obavestila nadležne da se kao lice koje je ovlašćeno da primi tu nagradu, iste neće prihvati.

PRILOG: /3 - pismo tužilje od 12.7.2019.;

Tužilja je dana 2.8.2019. godine primila odgovor na svoj pismeni zahtev, u okviru koga se opisuje formalna procedura donošenja odluke, na osnovu koje tuženi smatra da pri njenom donošenju nije bilo nikakvih propusta, a što predstavlja odbijanje tužiljinog zahteva.

PRILOG: /4- dopis tuženog br. I-00-17-
12/2019-1 od 31.7.2019. godine;

Međutim, poštovanje formalne procedure za donošenje predmetne odluke ne znači da je ta odluka zakonita. Ona je nezakonita sa stanovišta člana 18 Zakona o autorskom pravu, budući da se njome krši isključivo moralno pravo autora odnosno tužilje kao autorovog naslednika na tim pravima da se suprotstavi iskorišćavanju autorovog dela na način koji smatra nedostojnim i kojim se ugrožava njegova čast i ugled. Odbijanjem tužiljinog zahteva da se predmetna odluka stavi van snage krše se njena ovlašćenja iz člana 58 Zakona o autorskom pravu, po kojima naslednici autora mogu vršiti ovlašćenja koja se tiču moralnih prava autora.

Pok. književnik Danilo Kiš je tužilji testamentom ostavio ne samo pravo, već i obavezu da se stara o njegovim delima „na sva izdanja, izbore, adaptacije itd“, čime ju je ovlastio i da odluci da li će predmetno zvanje prihvatiti ili ne. Tužiljino suprotstavljanje dodeli predmetnog priznanja nije rezultat proizvoljnosti, već dobrog poznavanja ličnosti pok. književnika. Po oceni tužilje, odluka da se Danilo Kiš proglaši počasnim građaninom Subotice za životno delo predstavlja iskorišćavanje njegovog dela na način koji bi i on smatrao nedostojnim. Opštepoznato je da je Danilo Kiš bio polujevrejin, da je od najranijih godina saznao šta znači biti progonjen, da je već 1972. godine govorio o razornim posledicama nacionalizma čije je posledice i sam trpeo, o čemu je govorio u svojim intervjuima, a i napisao knjigu „Grobnica za Borisa Davidovića“ o užasima totalitarizma. Tužilja smatra da bi pok. književnik dodelu predmetnog priznanja u postojećim političkim uslovima tumačio isključivo kao političku manipulaciju, te da ne bi prihvatio dodelu bilo kog priznanja ili počasti od strane bilo kog organa vlasti u Srbiji, budući da autorov celokupni život i pogled na svet izražen kroz njegova dela stoje u nesavladivoj opreci sa svim što čine, zastupaju i predstavljaju trenutne vladajuće strukture u Srbiji.

Predmetnim priznanjem ne bi nastala samo povreda ličnog osećaja časti pok. Danila Kiša, već i njegovog ugleda kao spoljašnjeg vrednosnog suda javnosti koju čine njegovi poštovaoci i istomišljenici. Svima koji su stvarni poznavaoči i poštovaoci dela Danila Kiša, jasno je da on u trenutnim političkim prilikama i u postojećem političkom kontekstu, nikada ne bi prihvatio da bude počasni građanin nijednog grada u Srbiji, pa tako ni svog rodnog grada. O povredi ugleda svedoči i otvoreno pismo koje su donosiocu odluke uputile 163 javne ličnosti iz književnog i kulturnog života Srbije, poštovaoci dela pok. Danila Kiša, a kojim su izrazili svoje neslaganje sa dodelom predmetnog priznanja, smatrajući ga za pokušaj da se Kišovo ime i rad zloupotrebe radi prikupljanja političkih poena vladajućim strankama koje ne zastupaju ništa od vrednosti prema kojima je on živeo i stvarao.

PRILOG: /5- otvoreno pismo sa listom potpisnika objavljeno na web portalu „Peščanik“ 22.6.2019.;

III

S pozivom na sve navedeno, tužilja podnosi ovu tužbu zbog kršenja isključivih moralnih prava iz čl. 18 i 58 Zakona o autorskom pravu i nematerijalne štete zbog povrede časti i ugleda iz ZOO.

Smrću Danila Kiša, na tužilju kao staraoca nad njegovim autorskim pravima, prešao je tzv. negativni vid ovlašćenja, odnosno ovlašćenje da se suprotstavi svakoj radnji koja bi narušavala integritet dela i uspomenu na autora i njegovo delo. Moralna, ličnopravna ovlašćenja u autorskom pravu su u funkciji zaštite imena i dela autora, njegove duhovne veze sa njegovim delom. Među ta moralna prava i ličnopravna ovlašćenja čiji je tužilja nosilac, spada i njeno ovlašćenje da se suprotstavi i takvom korišćenju dela kojim se možda ne narušava integritet samog dela, ali se to čini na način koji ugrožava ili može ugroziti čast ili ugled autora.

Odbijanje tuženog da uvaži protivljenje tužilje predstavlja povedu isključivog autorskog moralnog prava na suprotstavljanje nedostojnom iskorišćavanju dela, budući da u odsustvu saglasnosti, a uz izričito protivljenje tužilje, dodelu priznanja za životno delo vrše neovlašćeno.

Po članu 204 Zakona o autorskom pravu: „Povedu autorskog ili srodnog prava predstavlja neovlašćeno vršenje bilo koje radnje koja je obuhvaćena isključivim pravima nosioca autorskog ili srodnog prava, neplaćanje naknade propisane ovim zakonom ili ugovorom, kao i neizvršavanje drugih obaveza prema nosiocu autorskog ili srodnog prava, propisanih ovim zakonom.“

Po članu 205 Zakona o autorskom pravu, tužilja ima ovlašćenje da tužbom zahteva naročito: utvrđenje i prestanak povrede, objavljivanje presude o trošku tuženog i naknadu neimovinske štete zbog povrede moralnih prava. Tužilja kao naslednik moralnog prava autora ovom tužbom ne traži novčanu naknadu nematerijalne štete nastale povredom moralnih prava, ali vrednost spora opredeljuje na iznos koji bi bio tražen na ime naknade kada bi autor bio živ.

Budući da se predmetnom povredom vrši povreda časti i ugleda kao prava ličnosti pok. Danila Kiša, tužilja je ovlašćena da zahteva da se prestane sa povredom prava ličnosti i shodno članu 157 ZOO, kao i da na ime nenovčane naknade nematerijalne štete zahteva objavljivanje presude shodno članu 199 ZOO, koji predviđa da u slučaju povrede prava ličnosti, sud može narediti, na trošak štetnika objavljivanje presude ili narediti što drugo čime se može ostvariti svrha koja se postiže naknadom, te se u vezi s tim i članom 205 stav 1 tačka 2 Zakona o autorskom pravu predlaže da sud naloži tuženom da preduzme sve raspoložive radnje da predmetnu odluku stavi van snage i da se uzdrži od svih radnji sproveđenja te odluke.

IV

Na osnovu svega navedenog, tužilja preko punomoćnika čije punomoćje dostavlja u prilogu /6, predlaže naslovnom суду да по sprovedenom postupku doneše sledeću

P R E S U D U

USVAJA se tužba tužilje Mirjane Miočinović, te se UTVRĐUJE da je tuženi grad Subotica povredio moralno autorsko pravo pok. književnika Danila Kiša na suprotstavljanje nedostojnom iskorišćavanju dela;

NALAŽE se tuženom gradu Subotici da preduzme sve raspoložive radnje radi stavljanja van snage Odluke Skupštine grada Subotice broj I-00-02/18/2019 od 18.06.2019. godine o dodeli zvanja „Počasni građanin“ posthumno pok. književniku Danilu Kišu i da se uzdrži od svih radnji sproveđenja te Odluke.

OBAVEZUJE SE tuženi grad Subotica da o svom trošku objavi ovu presudu u listu „Politika“, izdanje za celu Srbiju, u roku od 15 dana od prijema presude;

OBAVEZUJE SE tuženi grad Subotica da tužilji Mirjani Miočinović, Miloša Pocerca 30, Beograd, naknadi troškove ovog postupka u roku od 15 dana od prijema presude.

Po čl. 210 Zakona o autorskom pravu, tužilja je ovlašćena da predloži određivanje privremene mere zabrane raspavljanja zapućelih radnji kojima bi se mogla izvršiti povreda. Budući da je tužilja u stavu II referata tužbe dokazala verovatnoću povrede, dokazavši da je tuženi odbio da stavi van snage predmetnu odluku i da ima namjeru da održi dodelu priznanja uručenjem diplome i plaketa zvanja POČASNI GRAĐANIN dana 1.09.2019. godine na svečanoj sednici Skupštine grada Subotice, s pozivom na članove 414-426, 447, 448, 449, 453, 456 i 460 Zakona i izvršenju i obezbeđenju (Sl. glasnik RS br. 106/15, 106/16- autentično tumačenje i 113/17 - autentično tumačenje), radi obezbeđenja nenovčanog potraživanja, tužilja predlaže da sud HITNO, imajući u vidu da će povreda biti svršena 1.9.2019. godine, doneše sledeće

R E Š E N J E

ODREĐUJE SE PRIVREMENA MERA i ZABRANJUJE se tuženom gradu Subotici da sprovede dodelu priznanja uručenjem diplome i plakete zvanja POČASNI GRAĐANIN dana 01.09.2019. godine na svečanoj sednici Skupštine grada Subotice.

Privremena mera traje do pravnosnažnog okončanja postupka po tužbi tužilje Mirjane Miočinović za utvrđenje povrede moralnog autorskog prava podnete 6.8.2019. godine.

Rešenje je izvršno danom prijema. Žalba na ovo rešenje ne odlaže njegovo izvršenje.

Ukoliko se tuženi grad Subotica ne poviňuje izrečenoj zabrani, ODREĐUJE SE PRINUUDNO IZVRŠENJE te se NALAŽE GRADU SUBOTICI da se poviňuje izrečenoj zabrani i izriče mu se novčana kazna u iznosu od 100.000 RSD koja će biti izvršena ako nastavi da se ponaša protivno zabrani. Sproveđenje izvršenja sprovešće se preko Osnovnog suda u Subotici.

Obavezuje se tuženi grad Subotica da naknadi tužilji Mirjani Miočinović, Miloša Pocerca 30, Beograd, troškove postupka za određivanje privremene mere u roku od 8 dana od prijema .

Kk

za Mirjanu Miočinović
zastupaju:

TROŠKOVNIK: na poledini